

TÜRKİYE-ALMANYA YUVARLAK MASA TOPLANTILARI

(Berlin & İstanbul 2014)

Yeni Dönem Türkiye - Almanya İlişkileri

(STRATEJİK VİZYON BELGESİ - TASLAK)

TASAM

TÜRK ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ
TURKISH ASIAN CENTER FOR STRATEGIC STUDIES

www.tasam.org

(TASLAK STRATEJİK VİZYON BELGESİ)

TÜRKİYE - ALMANYA YUVARLAK MASA TOPLANTISI - 1

“Yeni Dönem Türkiye - Almanya İlişkileri: Fırsatlar ve Riskler”

(2014, Berlin/İstanbul)

Türkiye; 75 milyonluk nüfusu, gelişerek büyüyen ekonomisi ve Afro - Avrasya ana kıtası ortasındaki jeostratejik konumu ile öne çıkmaktadır. Avrupa, Karadeniz, Kafkaslar, Asya, Orta Doğu ve Afrika ülkeleri ile arasındaki tarihî, siyasi ve kültürel bağları, Birleşmiş Milletler başta olmak üzere uluslararası alanda yükselen aktivitesi, NATO, AGİT ve CICA gibi örgütlerin önemli üyelerinden olması, AB üyelik süreci ve son dönemde geliştirdiği aktif dış politikası ile küresel platformda önem gittikçe artan bir aktör haline gelmiştir.

Kıta Avrupa'sının ve Avrupa Birliği'nin en köklü ülkelerinden biri olan Almanya ise 82 milyon nüfusu, 3 trilyon Doları aşan GSMH'si ile küresel düzeyde etkin bir aktör konumundadır. 2009 yılında İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana kaydedilen en büyük ekonomik daralmayı (% - 4,7) yaşayan Almanya, 2010 yılında Avro bölgesi ülkelerinin büyük bölümü ekonomik krizin olumsuz etkilerini hissetmeye devam ederken, güçlü bir ekonomik performans sergilemiş ve ekonomisi 2010 yılında yaklaşık yüzde 3,6 büyümüştür. 2010 yılı sonu itibariyle Almanya'daki işsizlik rakamları Almanya'nın yeniden birleşmesinden sonraki en düşük seviyeye gelmiştir.

Kuruluşundan beri Avrupa'nın ve dünyanın en önemli güçleri arasında yer alan Almanya, 21. yüzyılda da küresel siyasi ve ekonomik güç olarak varlığını hissettirmektedir. Almanya'nın milli gücünü artıran unsurlar arasında dinamik ve güçlü ekonomisi, sahip olduğu insan kaynağının niteliği, tarihi ve kültürel birikimi, teknolojik kazanımları, uluslararası alandaki etkinliği vb. öne çıkmaktadır. Bu unsurlar Almanya'ya gerek bölgesindeki gerek küresel çaptaki gelişmelerde güçlü nüfuz ve etki kazandırmaktadır.

Türk - Alman ilişkileri oldukça köklü bir geçmişe sahiptir. 1790'da Prusya Krallığı ile bir barış ve dostluk anlaşması imzalayan Osmanlı İmparatorluğu, özellikle II. Abdülhamit döneminde Almanya ile askeri ilişkilerini geliştirmiştir. Birinci Dünya Savaşı sırasındaki müttefiklik bağının yanı sıra, o dönemde Bağdat Demiryolunun yapımı gibi önemli yatırımlarda Almanya ile Osmanlı İmparatorluğu işbirliği içerisinde olmuştur.

1933'den sonra Hitler Almanyasını terk eden Yahudi, solcu, liberal Alman akademisyen ve mühendisler Türkiye'ye davet edilmiş, bu aydınların Üniversitelerin yeniden örgütlenmesinde, sanayi tesisleri ve şirketlerin kurulmasında değerli katkıları olmuştur. Soğuk savaş döneminde Federal Almanya ile Türkiye arasındaki ticari, ekonomik ve kültürel ilişkiler yoğun olarak devam etmiş, bu dönemi izleyen 1960'larda, imzalanan İşgücü Anlaşmasıyla, çok sayıda Türk vatandaşı Almanya'ya gitmiştir.

Türkiye'nin en önemli müttefiklerinden biri olan Almanya ile ilişkilerinin temel unsurları olarak; Almanya'da yaşayan ve sayıları 3 milyonu bulan Türk kökenli nüfus, yaklaşık 37 milyar Dolar'a ulaşan yıllık ticaret hacmi, Türkiye'nin AB üyelik süreci ve her yıl Türkiye'ye gelen dört milyon civarındaki Alman ziyaretçi ve önemli savunma sanayi projeleri sayılabilir.

İkili plandaki yoğun ve kurumsal ilişkilere ek olarak NATO, AGİT, Avrupa Konseyi gibi Avrupa'nın savunma ve siyasi yapılanmalarında da Almanya Türkiye'nin en önemli ortakları arasında yer almaktadır. Almanya ile ikili ilişkilerde üst düzey ziyaretler yoğun olarak gerçekleşmektedir. Demokrasi, laiklik, G20 üyeliği, Dünya Ticaret Örgütü üyeliği ve kalkınmacı ekonomilere sahip olmaları iki ülkenin ortak özellikleridir.

Soğuk Savaş'ın sona ermesiyle ivme kazanan küreselleşmeyle gelen temel eğilim, ülkelerin tek başlarına değil belirli bölgesel iş birlikleri ve bölge-ötesi ortaklıklar vasıtasıyla güçlenmesi yönündedir. Ülkeler artık ekonomik, siyasal, kültürel bakımdan diyalog ve iş birliğine dayalı açık bir yapıya doğru yönelmekte, uyum sağlayamayanlar ise ciddi istikrarsızlıklar yaşamaktadır. Bu çerçevede, Türkiye ile Almanya arasında da uzun erimli "Stratejik İş Birliği" ilişkileri geliştirilmesinin gerekli olduğu açıktır.

Türkiye - Almanya Yuvarlak Masa Ülke Toplantıları; karşılıklı potansiyellerin ve mevcut iş birliğinin nasıl stratejik bir iş birliğine dönüştürülebileceğini ortaya çıkarmayı ve stratejik zemin kapasite inşasına katkıda bulunmayı hedeflemektedir.

Günümüze dek ekonomik çevreler ve bürokratik ilişkilerden öte gidemeyen Türk – Alman ilişkileri her iki ülkede de yeniden tanımlanmak zorundadır. Her iki ülkenin halklar nezdinde karşılıklı imajları; kamu diplomasisi, ekonomi ve siyasi ilişkilerin geleceği açısından önemlidir. Bu nedenle özellikle eğitim ve kültür alanlarında daha fazla iş birliğine ihtiyaç duyulmaktadır.

Ülke Toplantıları ile; ilgili kuruluşların ve kurumların yakından tanınması, sivil toplum etkisinin artırılması, işbirliği politikalarının derinleşmesine katkı sağlanması, kaynakların ve çalışma alanlarının geliştirilmesine dair uzmanlık birikimlerinden faydalanılması, tanıtma faaliyetlerine katkı sağlanması, akademik iş birliği imkanlarının araştırılması ve tüm bu çalışmaların bütünlük içerisinde değerlendirilmesini sağlayacak stratejik bir yaklaşım geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

Her iki ülke kritik öneme sahip uzun vadeli çıkarların sürdürülebilirliği açısından etkili bir stratejik iş birliğini derinleştirebilir. Bu noktada olaylara daha geniş bir jeopolitik bakış açısı ile bakma ihtiyacı vardır. Çok boyutlu şekillenen dünya güç sistematığı içerisinde Türkiye - Almanya ilişkilerinin ideal bir noktaya taşınabilmesi için, yalnızca siyasi ve stratejik temelli değil, her parametrede karşılıklı derinlik oluşturacak bir yapıya doğru yönelmesi gerekir.

Bu noktada, dönüşümlü düzenlenmesi planlanan **Türkiye - Almanya Yuvarlak Masa Ülke Toplantılarının** amacı, sorun alanlarını ihmal etmeden yeni dönemde Türkiye - Almanya ilişkilerindeki fırsatlar ve tamamlayıcılık ilişkisini stratejik bir bakış açısı ile Türk ve Alman kamuoyu nezdinde ortaya koymak ve kurumsal, entelektüel bir zemin inşa etmektir. Yakalanacak ivmeye bağlı olarak etkinliğin orta ve uzun vadede geniş katımlı Forum'a dönüşme potansiyeli ise ayrıca değerlendirilmelidir.

Toplantının ana teması ve alt başlıkları aşağıdaki gibidir.

Ana Tema

Yeni Dönem Türkiye - Almanya İlişkileri: Fırsatlar ve Riskler

Alt Temalar

Türkiye - Almanya Ekonomik İlişkileri: Fırsatlar ve Engeller

Enerji Politikaları: Jeopolitik ve Güvenlik Sonuçları

Teknolojik İşbirliği, Akademik ve Kültürel İşbirliği

Sektörel İşbirliği Perspektifleri; Savunma Sanayi, Ulaşım

Sosyal, Ekonomik ve Politik Gelişmeler

Türkiye'nin AB Üyelik Süreci ve Türkiye - Almanya İlişkileri

Ortadoğu, Afrika, Orta Asya Ülkeleri ve Türkiye - Almanya

ABD ve Yeni Ortaklarla İlişkiler: Bölgesel Stratejiler

Çok Kutuplu Dünyada Yükselen Güçler ve Küresel Yönetim Yapılarına Adaptasyon